

IZBRANI DOSEŽKI NA PODROČJU TEHNIŠKI VED

UVOD

Slovenija lahko dohiti najbolj razvite države v Evropi in svetu samo, če bo vzpodbujala razvoj vrhunskih tehnologij in izdelkov ter ustanavljanje novih podjetij, katerih dodana vrednost bo **višja** od povprečja vodilnih držav. Taka usmeritev zahteva hitrejši in intenzivnejši prenos najnovejših dognanj v industrijsko okolje in naprej vse do mednarodnih trgov.

V skladu s to usmeritvijo si je ARRS in Znanstveni svet za področje tehnike zastavil cilj, da pomaga vzpostaviti »okolje«, ki bo vzpodbudilo raziskovalno sfero, da intenzivneje razmišlja o uporabi doseženih znanstvenih dognanj za dvig tehnološke ravni slovenskega gospodarstva in blagostanja celotnega naroda.

S pričujočim dokumentom pričenjamo z aktivnostjo s katero želimo skozi leta pripraviti *Belo knjigo tehnološkega potenciala Slovenije*. Obenem želimo spodbuditi raziskovalce, da bi v svojem raziskovalnem delu dajali večji poudarek uporabnosti doseženih znanstvenih dognanj, njihovem patentiranju, prenosu v obstoječa podjetja in formiranju novih *spin-off* podjetij v tržnih nišah, kjer je dodana vrednost bistveno višja od evropskega povprečja.

V vsakem letu bo izbrano določeno število znanstvenih dosežkov, ki predstavljajo tehnološki potencial za prenos bazičnega znanja v industrijsko okolje. V nekaj letih bomo na ta način dobili gradivo za pripravo zgoraj omenjene »Bele knjige«.

V letošnjem letu je bil izbor predstavljenih dosežkov na posameznem področju omejen na enega do največ pet z ozirom na velikost posameznega področja.

V prispevku je predstavljenih vseh 21 področij tehniških ved, in sicer Gradbeništvo, Kemijsko inženirstvo, Energetika, Materiali, Mehanika, Sistemi in kibernetika, Računalništvo in informatika, Telekomunikacije, Elektronske komponente in tehnologije, Proizvodne tehnologije in sistemi, Konstruiranje, Električne naprave, Procesno strojništvo, Tekstilstvo in usnjarstvo, Meroslovje, Rudarstvo in geotehnologija, Geodezija, Promet, Vodarstvo, Tehnološko usmerjena fizika ter Komunikacijska tehnologija. Vsako izmed naštetih področij je najprej na kratko predstavljeno z navedbo prioriteten usmeritev raziskovanja, mednarodne vpetosti, problematiko s katero se srečujejo in trenutnim obsegom financiranja pri nas. V skladu s slednjim je nato za posamezno področje predstavljen od enega do petih izbranih dosežkov v preteklem obdobju. V vseh predstavitevah je poudarjeno izpostavljenost uporabnost predstavljenega dosežka. Predstavljenih je tudi nekaj primerov, kjer je prišlo že tudi do ustanovitve *spin-off* podjetja.

Člani ZRS tehnika želimo v okviru svojega mandata pomembneje prispevati k dvigu tehnološkega nivoja države Slovenije kar je tudi osnovno poslanstvo tehniških ved.

Objavljanje znanstvenih dosežkov mora postati zgolj instrument neoporečnega dokazovanja kvalitete dela raziskovalne skupine in ne cilj raziskovalnih aktivnosti. Cilj raziskovanja na področju tehniških ved mora biti usmerjen v dvig konkurenčne sposobnosti gospodarstva in blagostanja ljudi.

S to aktivnostjo želimo tudi vzpodbuditi raziskovalce, da bi se intenzivneje vključevali v inovacijske aktivnosti in sodelovanje na nacionalnem *Festivalu inovacij*, ki postaja vse pomembnejši dogodek za manifestacijo inovativnosti in tehnološkega potenciala Slovenije.

Bela knjiga tehnološkega potenciala bi/bo v nadaljevanju lahko služila tudi kot izhodiščni dokument za organizacijo dogodkov na katere bi povabili tuje potencialne investitorje za nove tehnološke programe. Dogodek se lahko odvija v okviru vsakoletnega *Festivala inovacij*. ARRS in ZRS tehnika lahko pri teh dogodkih odigra pomembno vlogo moderatorja in koordinatorja.

Pomembno je poudariti, da obstoječ okvir financiranja raziskovalnih projektov ne omogoča, da bi raziskovalci svoje raziskovalne dosežke pripeljali do nivoja, ki bi omogočal dejansko industrijsko implementacijo in vzpostavitev proizvodnega procesa. Za ta korak so potrebna precej večja vlaganja. Z ozirom na trenutno ekonomsko situacijo je težko pričakovati, da se bo financiranje raziskovalnega dela povečalo zato je treba iskati rešitve v okviru danih možnosti, in sicer v smeri integracije aktivnosti Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo z aktivnostmi Ministrstva za izobraževanje, znanost, kulturo in šport, ter v smeri postopnega prehoda na večje projekte, ki bi vsebinsko in ciljno povezovali raziskovalne skupine iz različnih področij s ciljem, da se znanstveni rezultati pripeljejo do točke, ki predstavlja tehnološki dosežek zanimiv za domačega ali tujega investitorja.

Prepričan sem, da bo predlagani pristop predstavljanja raziskovalnih dosežkov pomembno prispeval k spremembi razmišljanja raziskovalcev na področju tehnike in naravoslovja in vodil do zelenega dviga konkurenčne sposobnosti Slovenije.

V imenu ZRS tehnika,

Igor Emri